

## עוצבת-טילים אטומית של „נאטו“?

(ובהצהרות הנלוות של המזכיר-הכללי לנאטו, אנרי ספאק הבלגי), רצון ונסיון למנוע בעד הקמת כוח-מחץ אטומי שיהיה בידי מדינה אי-רופית-יבשתית מסוימת אחת — קרי צרפת. ברור היה לכל — אפילו לא הוכרז על כך פומבית — כי „העמדת יכולת גרעינית לרשות הרבים של נאטו“ פירושה גם מניעת היכר-לת-למעשה להחליט, ברגעי-חירום דוחקים, על הפעלתה של זו כל עוד ישנה שהות לכך; שכן, תריסר-ומעלה ממשלות רבונות אינן מסוגלות להפיק או החלטה כזו למועד. ופירושו של „פירוש-דבר“ זה — ההחלטה נשארת, אי-פוא, בדיעבד בידי הממשלה אשר לה יש כוח-גרעיני ממשי משלה; דהיינו — מוסיף להתקיים „מונופולין-ההכרעה“ של ארצות-הברית לגבי השאלה מתי „חיוני“, ומתי „לא“ בהחלט חיוני, להיעזר באמצעי אחרון ואיום זה של עמידה-על-ענין (רבים המפקקים אם ניתן לדבר כאן על „עמידה-על-הנפש“; וזאת, כמובן, בשל הסכנות ה„בומרנגיות“ הכרוכות בכל תפעול של נשק כוח).

עוד בשלהי נובמבר, בימי „ועידת חברי הפרלמנטים“ של מדינות-נאטו, היו אלה, כאמור, דברים שבדעות ובהכרזות. אך ב-1 בדצמבר הודיע גנ. נורסטד על עובדה של „הקמת כוח-מחץ נייד בעל יכולת-גרעינית“, במסגרת עצמתה-הצבאית של נאטו. שניים הם עיקרי-הענינים שבהודעתו: — הרכבו וטיבו של כוח זה — והסמכות שתכנון ותפעילו.

המבנה של הכוח-הנייד יהיה מושתת, לדבריו, על „גדודים-מוגברים“. וכבר אמר גנ. נורסטד, בהודעתו באביב 1960, כי מספרם של גדודים אלה יהיה תחילה שלושה (בפי-רושים מאוחרים-יותר דובר על אפשרות של תוספת כשני גדודים „במשך הזמן“ — ואף על אפשרות של גידול עד כדי דיביזיה-תקינה). מבחינת העצמה המספרית, סבורים על-כן כי הכוח ימנה בתחילתו כ-4000 איש.

אופיו של „כוח-מחץ“ זה נקבע, כמובן, (סוף בעמ' 71)

בראשית דצמבר 1960 הופיעו בעתונות-אי-רופה ידיעות המעידות כאילו על כך כי נפ-גשו ונתמזגו שני זרמי-התפתחות, שבשניהם ישנו ענין לא-מועט: התפתחות צבאית-ארגון-נית בכוחות-נאטו — והתפתחות פוליטית מסביב לבעית „השליטה על העצמה-האטומית“. יתכן כי מצירופם של שנים אלה על-לה לצמות תופעה שתהיה חדשה (ואולי — אף בעלת משקל) — גם מבחינה צבאית-ארגונית, גם טכנית-מבצעית וגם פוליטית.

כבר נתפרסם בשעתו ב„מערכות“ (חוב' קכ"ח עמ' 25, „חטיבה אטומית לנאטו“) כי הוחלט על הקמת עוצבת-מחץ ניידת של נאטו, בהרכב של שלושה ויתכן אף — עד לששה גדודים, לפי „יצוג לאומי“ מסוים של המדינות העיקריות שבאותו ארגון („שלוש ממשלות שנתנו הסכמת אילמת“), ואולי אף של עוד מספר מדינות (6, 7, או 8) בתוכו. עוצבה זו, אשר נאמר עליה אז כי תהיה בעלת ניידות גבוהה, תוכל לשמש כ„שניר“ של ארגון זה בתור שכזה (להבדיל מה„משבצות“ של צבאות-לאומיים מהם הוא מורכב ממילא בדרך-כלל), ולהיות בידי מצביא-נאטו עתודה משלו, שהוא חפשי להשתמש בה כרצונו. עם זאת צוין אז כי „ראשי-הנפץ האטומיים של כלי-הזין בהם תשתמש, חטיבת-המשימה של נאטו ישארו בשליטה אמריקנית, בהתאם לחוקים הקובעים שרק הקונגרס יכול לשנותם“ — כדברי מח-לקת-המדינה של ארה"ב אז.

לאחר-מכן — בחודשים האחרונים של 1960 — החלו רוחות שמועות, ואח"כ גם הכ-רוזות, בדבר הצורך והכונה להעמיד לרשות כלל-נאטו (להבדיל משתיים-ספק-שלוש ה„מעצמות-הגרעיניות“ הנמנות על הארגון), „יכולת גרעינית“ משלה. את הרקע הפוליטי של הענין ודאי מציינת העובדה כי היזמה וההכרזות בנידון זה באו מצד אמריקאי (בדי-עבד — גנ. לוריס נורסטד, גנרל-האוויריה האמריקאי המשמש „מצביא-עליון של בעלות-הברית באירופה“), שלא-במקרה, ראו בכך